

Begrippen en afkortingen	Uitleg
A12-zone	Nu nog een onsamenhangend bedrijfsgebied rond de snelweg A12, maar een locatie die kansen biedt voor verdere ontwikkeling na 2030 (combinatie van infrastructuur met wonen, werken, voorzieningen, recreatie en ontspanning). De A12-zone is aangeduid op de Visiekaart.
Aardkundige waarden	Verschijnselen in de bodem die de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van het landschap laten zien. Bijvoorbeeld hoogteverschillen of variaties in de samenstelling van de bodem.
Agrarisch cultuurlandschap	Een unieke en zeldzaam landschap door de onderlinge samenhang van verkavelingsstructuren, agrarische patronen en boerderijlinten.
Akkoord van Utrecht	Akkoord tussen de provincie Utrecht, Natuurmonumenten, Het Utrechts Landschap, Staatsbosbeheer, LTO Noord, de Agrarische Natuurverenigingen, Landschap Erfgoed Utrecht, de Gebiedscommissies, Natuur en Milieufederatie Utrecht en het Utrechts Particulier Grondbezit. Hierin is de ambitie opgenomen om circa 1500 hectare EHS te realiseren. Ook worden gebieden nog te realiseren nieuwe natuur ter grootte van circa 1500 ha uit de EHS gehaald. De overige geplande natuurgebieden, circa 3000 ha, wordt in een nieuwe zogenoemde groene contour gelegd.
AVP	Agenda Vitaal Platteland
Binnenstedelijk	In het stedelijk gebied, binnen de rode contouren. Het gaat om alle bebouwingskernen, dus zowel steden, dorpen als kleine kernen.
Biomassa	Biomassa is een verzamelnaam voor biologisch afval dat omgezet kan worden in energie. Het bestaat meestal uit dood plantenmateriaal (snoeihout, GFT of speciaal gekweekte gewassen), maar kan in sommige gevallen ook uit dierlijk (mest) of menselijk (rioolslib) afval bestaan.
Bovenlokaal recreatieterrein	Terrein dat een meer dan lokale dagrecreatiefunctie vervult in de agglomeraties Utrecht of Amersfoort of dat aantoonbaar voorziet in een dagrecreatiebehoefte van meer dan de aanliggende kernen.
BRU	Bestuur Regio Utrecht, een samenwerkingsverband van negen gemeenten in de regio Utrecht. Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen en Zeist.
Buitenplaatsen	Een buitenplaats werd vroeger door rijke stedelingen gebruikt als zomerverblijf. Het is een 'herenhuis' met daaromheen een 'pleziertuin', veelal uit de 17 ^e eeuw. De provincie Utrecht kent een relatief hoog aantal buitenplaatsen namelijk 270. Ze liggen vaak bij elkaar, bijvoorbeeld langs de Vecht en de Stichtse Lustwarande.
Campusmilieu	In dit economisch milieu zijn verschillende bedrijven gevestigd die gebruikmaken van elkaars kennis en voorzieningen. Vaak zijn de verschillende campusmilieus met elkaar verbonden via bijvoorbeeld gezamenlijke onderzoeksprogramma's en personele unies. In de provincie Utrecht gaat het campusmilieu vooral op voor het Utrecht Science Park (USP) op de Uithof waar verschillende bedrijven en kennisinstellingen op het gebied van life sciences en duurzaamheid zijn gevestigd.
CHS	Cultuurhistorische hoofdstructuur, de basis voor ons beleid voor cultuurhistorie.
Coalitieakkoord	Het Coalitieakkoord provincie Utrecht 2011-2015

EHS	Ecologische Hoofdstructuur. De Ecologische Hoofdstructuur is een landelijk netwerk van samenhangende natuurgebieden en verbindingen daartussen.
Extensiveringsgebieden	Onderdeel van het Reconstructiegebied. In extensiveringsgebieden komen wonen of natuur op de eerste plaats. Uitbreiding en vestiging van nieuwe intensieve veehouderij is hier niet toegestaan.
Gebiedsontwikkeling	De ontwikkeling van alle facetten -zoals wonen, werken en recreëren- in afgebakend gebied. Er is sprake van het realiseren van meervoudige doelen en ambities, die het lokale niveau overschrijden en waarbij een ruimtelijk afgebakend gebied het integrerend kader vormt. Daarbij gaat het écht om transitie en reallocatie van functies of om een (sterke) aanpassing van functies aan veranderende fysieke omstandigheden. Deze gebiedsontwikkelingen kunnen plaatsvinden in het stedelijk gebied en/of in het landelijk gebied.
Geledingszones	Op de visiekaart staan de geledingszones in de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort. Deze zorgen ervoor dat de kernen niet aan elkaar groeien. Daarnaast vormen ze de recreatieve en ecologische schakels tussen de grote steden en de kernen daaromheen met het buitengebied.
Geothermie	Geothermie (of aardwarmte) is energie in de vorm van warmte die in de bodem zit opgeslagen.
Groene Contour	Begrenzing van een deel van het landelijk gebied waar de provincie zelf geen ecologische hoofdstructuur realiseert, maar waar wel kansen voor anderen liggen om duurzame ecologische kwaliteiten te ontwikkelen. Natuur die hier gerealiseerd wordt, wordt opgenomen in de EHS.
(Groot)stedelijk milieu	Hier is sprake van een groot aanbod en verscheidenheid van stedelijke functies: detailhandel, zakelijke dienstverlening, gezondheid en verzorging, horeca in combinatie met wonen en hoogwaardige voorzieningen. Dit economisch vestigingsmilieu biedt kansen voor een bonte verzameling van bedrijvigheid, waaronder met name de creatieve industrie. Het grootstedelijk milieu is aanwezig in het centrum van Utrecht en het centrum van Amersfoort, het stedelijk milieu in stadsdeelcentra en in de centra van de overige steden in de provincie.
Hart van de Heuvelrug	Gebiedsontwikkelingsprogramma dat zich richt op een ruimtelijke kwaliteitsverbetering van het gebied tussen Amersfoort, Soest en Zeist. In Hart van de Heuvelrug werken 17 organisaties samen. De kwaliteitsverbetering richt zich op natuur, wonen, werken, zorg en recreatie. Belangrijke opgave is de aanleg van drie ecologische corridors.
Herstructurering	Het aanpakken van bestaande (bedrijfs)locaties zodat deze weer voldoen aan de eisen van de tijd en de vraag van het bedrijfsleven. Hiervoor stellen gemeenten een herstructureringsplan op: een lokaal of in regionaal verband afgestemd plan met betrekking tot de herstructurering van één of meerdere bestaande bedrijventerreinen.
IGP	Integraal gebiedsontwikkelingsprogramma
ILG	Investeringsbudget Landelijk Gebied
Kernrandzones	De zone rondom het stedelijk gebied van een bebouwingkern. Elke kern heeft een grotere of kleinere kernrandzone die in de stadsgewesten Utrecht en Amersfoort (deels) samen kan vallen met de geledingszone van de visiekaart of de recreatiezone.

Knooppunten	Een knooppunt is een plaats waar meerdere vormen van vervoer samenkomen en waar tegelijkertijd stedelijke activiteiten plaatsvinden of kunnen plaatsvinden.
Koersen	Op de visiekaart staan de koersen voor het landelijk gebied. In zes koersen beschrijven we op hoofdlijnen de voorgenomen ontwikkelingen in het landelijk gebied op langere termijn. Elke koers gaat over een deel van het landelijk gebied met de bijbehorende karakteristiek.
Kwaliteitsinstrumenten landelijk gebied	Regelingen om ongewenste verstedelijking van het platteland te voorkomen en om ontwikkelingen te stimuleren die bijdragen aan het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Betreft rood-voor-groen en ruimte-voor-ruimte.
Ladder voor duurzame verstedelijking	In de aanstaande wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening wordt een artikellid aan artikel 3.1.6 Bro toegevoegd (nog onduidelijk wanneer de wijziging in werking treedt): In de toelichting bij het bestemmingsplan wordt met het oog op het voorzien in een aantoonbare regionale of intergemeentelijke behoefte aan bedrijventerreinen, haventerreinen, kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties en andere stedelijke voorzieningen beschreven op welke wijze rekening is gehouden met de navolgende voorkeursvolgorde: <ul style="list-style-type: none"> a. het voorzien in de behoefte binnen een bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel en horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur, met uitzondering van lineaire bebouwing langs wegen, waterwegen of dijken, door locaties voor herstructurering of transformatie te benutten; b. het voorzien in de behoefte op locaties die passend, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.
Ladder van Verdaas	Instrument dat we gebruiken in mobiliteitsbeleid. De ladder heeft de volgende treden: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ruimtelijke ordening: bouw compact, zodat reisafstanden kort zijn. Bouw dicht bij openbaar-vervoer knooppunten, zodat autogebruik niet nodig is; 2. Prijsbeleid: met bijvoorbeeld betaald parkeren wordt de keuze van de automobilist beïnvloed; 3. Mobiliteitsmanagement: telewerken, carpoolen, telefonisch vergaderen; 4. Openbaar vervoer en fiets: zorg voor goed openbaar vervoer en voldoende fietsroutes; 5. Benutten: verbeter de efficiëntie van bestaande wegen; 6. Pas de huidige wegen aan: pas als alle bovenstaande punten onvoldoende zijn komt wegverbreding in beeld; 7. Nieuwe infrastructuur: volledig nieuwe wegen aanleggen is de laatste optie, als alle voorgaande punten niet tot een oplossing leiden.
Lagenbenadering	De lagenbenadering verdeelt de ruimte in drie lagen: de ondergrondlaag (de fysieke ondergrond, bijvoorbeeld het watersysteem en de biotoop), de netwerklaag (infrastructuur als wegen en spoorwegen) en de occupatielaag (de weerslag van menselijke activiteiten als wonen en werken). Deze veranderen allemaal met verschillende snelheden: de occupatielaag het snelst en de ondergrondlaag het minst snel. Stelregel is: hoe langzamer de veranderingssnelheid, hoe zorgvuldiger je er mee omgaat.
Landbouwkerngebieden	Dit zijn de gebieden waar de landbouw in Utrecht de beste uitgangspositie heeft om

	duurzaam te produceren voor de wereldmarkt en/of de Randstedelijke markt. In deze gebieden heeft de landbouw dan ook het primaat bij ontwikkelingen.
Levensloopbestendig	Alle inwoners van een levensloopbestendige buurt, oud en jong, met en zonder beperking, hebben de kans om zo lang mogelijk prettig en zelfstandig te blijven wonen. Hiervoor zijn infrastructuur, openbare ruimte, woningen en voorzieningen afgestemd op de vraag van de bewoners.
LOG	Landbouwontwikkelingsgebied, onderdeel van het Reconstructiegebied. In dit gebied komt de (ontwikkeling van de) intensieve veehouderij op de eerste plaats.
Luchtvaartterrein	Een aangewezen terrein ingericht voor het opstijgen en landen van een luchtvaartuig, zoals helikopters, MLA's (micro Light Airplane), (sport)vliegtuigen etc.
MIRT	Meerjarenprogramma van het Rijk voor infrastructuur, ruimte en transport.
Mobiliteitsscan	Een check om te beoordelen of een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen negatieve gevolgen heeft voor het verkeersnetwerk. De mobiliteitsscan wordt in een vroeg stadium, het liefst al in de planvormingsfase, uitgevoerd. Op basis van de scan wordt beoordeeld of een mobiliteitstoets noodzakelijk is.
Mobiliteitstoets	Zowel vanuit de ruimtelijke ordening als vanuit verkeer en vervoer en economie is een goede en tijdige ontsluiting van belang. Door toepassing van de mobiliteitstoets worden mobiliteitseffecten in beeld gebracht. De mobiliteitstoets is verplicht bij iedere ruimtelijke ontwikkeling met relatief grote verkeerseffecten.
Multimodaal vervoer	Vervoer dat gebruik maakt van verschillende vervoersmiddelen. Hiervoor zijn overslagpunten (bijvoorbeeld van water naar weg) essentieel.
Nee, tenzij	De provincie beschermt de EHS via het nee-tenzij regime. Nieuwe (planologische) ontwikkelingen zijn in principe niet mogelijk binnen de EHS, tenzij de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet significant aangetast worden. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het leveren van de onderbouwing hiervoor bij een voorgenomen ontwikkeling.
OMU	Ontwikkelings Maatschappij Utrecht
Ontwikkelingsplanologie	De gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken en bevorderen en minder vastleggen in regels en plannen. Bij ontwikkelingsplanologie werken overheid en andere betrokkenen bij het gebied samen.
Ontwikkelassen	De ontwikkelingsassen volgen grofweg de rijkswegen A1, A2 en A12. Deze assen worden door marktpartijen het meest aantrekkelijk gevonden voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Ze verbinden economisch belangrijke regio's zoals Amsterdam, Eindhoven en Den Haag - Rotterdam en zijn internationaal gericht.
PlanMER	De leefomgeving van mensen en de ruimtelijke inrichting hangen nauw met elkaar samen. Om tijdens het opstellen van de PRS vroegtijdig inzicht te krijgen in de effecten van ons voorgenomen ruimtelijk beleid op de leefomgeving, wordt bij de PRS een planMER opgesteld, een Milieu Effect Rapportage, opgesteld. Hierin worden de (duurzaamheids)effecten van het nieuwe beleid beoordeeld vergeleken met de effecten bij voortzetting van bestaand beleid.
Provinciaal Belang	Ruimtelijke doelen die de provincie zo belangrijk vindt dat zij bereid is om waar nodig het wettelijk instrumentarium in te zetten om deze te bereiken.

Provinciaal Belangrijk	Ruimtelijke doelen die voor de provincie zo belangrijk zijn dat zij daarin via het ruimtelijk beleid een rol wil vervullen, maar die ze niet afdwingt via het wettelijke instrumentarium.
Provinciale rol	De rol die de provincie speelt in ruimtelijke ontwikkeling. In de PRS onderscheiden we drie rollen: Participeren: regisseur, coördinator, ontwikkelaar, deelnemer; bijvoorbeeld via gebiedsontwikkeling zoals Stimuleren: facilitator, aanleveren van expertise en capaciteit, subsidies, overleg en informeren; Reguleren: kaderstellend, toetsend; bijvoorbeeld via ruimtelijke verordening of provinciaal inpassingsplan.
PRS	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie, hierin staat het ruimtelijke beleid van de provincie voor de periode 2013-2028.
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening, hierin staan de regels van de provincie waaraan gemeenten zich moeten houden bij ruimtelijke ontwikkelingen.
RAP	Ruimtelijk Actie Programma, programma dat is opgesteld om het ruimtelijke beleid uit de PRS uit te voeren.
Reconstructiegebied Gelderse Vallei / Utrecht-Oost	Om de ontwikkelingsmogelijkheden van alle functies in de concentratiegebieden voor intensieve veehouderij te bevorderen en om de ruimtelijke- en milieuproblematiek in deze gebieden aan te pakken, is door het Rijk de Reconstructiewet opgesteld. In de provincie Utrecht ligt dit concentratiegebied in de Gelderse Vallei/Utrecht Oost. Vanwege de ruimtelijke- en milieuproblematiek in dit gebied heeft dit gebied eigen beleid dat is vastgelegd in het Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost.
Reconstructieplan Gelderse Vallei / Utrecht-Oost	Het Reconstructieplan en de actualisering hiervan bepaalt de ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in het gebied Gelderse Vallei/Utrecht-Oost. De PRS vervangt dit plan voor wat betreft de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden. Hiervoor is gekozen, omdat het Rijk de Reconstructiewet laat vervallen.
Recreatietoervaartnet	Een net van bevaarbare wateren waarvoor de hoogte- en dieptematen zijn vastgesteld en wenselijke bedieningstijden voor bruggen en sluizen zijn geformuleerd.
Regioconvenant bedrijventerreinen	Een bestuurlijk convenant dat is gesloten door alle gemeenten die deel uitmaken van een bepaalde regio. Dit regioconvenant bevat afspraken over bedrijventerreinenbeleid en een regionale planning van nieuwe en te herstructureren bedrijventerreinen;
Rode contouren	Instrument waarmee de provincie het stedelijk gebied begrenst. Verstedelijking moet in principe binnen deze contour plaatsvinden.
RodS	Recreatie om de Stad, een rijksregeling op basis waarvan recreatie in het stadsgewest Utrecht werd gerealiseerd. De regeling is inmiddels beëindigd, maar niet alle voorgenomen locaties zijn al gerealiseerd.
Rood-voor-groen	Instrument waarbij rode ontwikkelingen -de realisatie van gebouwen of infrastructuur- mogelijk zijn, als deze bijdragen aan het realiseren van groene-, recreatieve-, of blauwe kwaliteit.

Ruimte-voor-ruimte en functiewijziging	Een regeling waarbij op vrijkomende agrarische bedrijfspercelen ruimte wordt geboden voor functiewijziging naar niet-agrarische bedrijvigheid of een extra woning op het perceel. Hier moet de sloop van voldoende voormalige bedrijfsruimte tegenover staan.
Saldobenadering	Een instrument voor ontwikkelingen in de EHS. Als een combinatie van ontwikkelingen gezamenlijk wordt opgepakt en per saldo een meerwaarde voor natuur oplevert, kan dit worden toegestaan in de EHS.
SER-ladder	Instrument van de Sociaal Economische Raad om de verrommeling van het landschap tegen te gaan. Het principe van de ladder is dat alle mogelijkheden op bestaande bedrijventerreinen moeten worden gebruikt voordat er een nieuw terrein mag worden aangelegd. Zie ook de Ladder van duurzame verstedelijking.
SMPU	Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht
Stiltegebieden	In stiltegebieden handhaaft de provincie de rust. Activiteiten die teveel geluid veroorzaken zijn niet meer mogelijk in stiltegebieden.
Sturingsfilosofie	De wijze waarop de provincie Utrecht haar provinciaal ruimtelijk beleid wil realiseren en daarmee ook het kader voor de inzet van provinciale instrumenten waarmee de doorwerking van beleid kan worden verzekerd.
Toetsingsplanologie	Bij toetsingsplanologie worden ruimtelijke doelen voornamelijk bereikt met regels: het toelaten en verbieden van ruimtelijke ontwikkelingen staat voorop.
Transformatie	Het aanpakken van een (werk)locatie waarbij de functie verandert, bijvoorbeeld van bedrijventerrein naar wonen.
Uitleglocaties	Locaties voor verstedelijking buiten bestaand stedelijk gebied.
Verstedelijking	Nieuwe vestiging van niet-agrarische bedrijven, kantoren en woningen, detailhandel en voorzieningen.
Verwevingsgebieden	Verwevingsgebieden liggen in het reconstructiegebied. In deze gebieden zijn ontwikkelingen gericht op het verweven van landbouw, wonen en natuur. Uitbreiding van intensieve veehouderij is hier alleen mogelijk als er geen negatieve effecten voor deze verweven functies zijn.
Warmte en koude opslag	Warmte en koude opslag is een duurzame techniek waarmee energie uit de bodem kan worden gewonnen.
Watertoets	De watertoets zorgt ervoor dat aspecten die samenhangen met het watersysteem op een goede manier in ruimtelijke plannen terecht komen.